

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt. ...I. r., valamint a személyesen eljáró II. r. és III. r. alperes ellen általános szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. október 30-án kelt 12.G.42.931/2013/13. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 20.000 (húszezer) forint + ÁFA összegű másodfokú perköltséget. A felperes által le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint 2010. január 27-én közjegyzői okiratba foglaltan az, mint hitelező, valamint a felperes és a II. r. alperes mint adósok, III. r. alperes, mint adós és zálogkötelezett között önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés jött létre.

Ez alkalommal a hitelező képviseletében az I. r. alperes járt el azzal, hogy nevében önálló aláírási joggal rendelkező képviselőként írta alá a szerződést, abba belefoglalva: „az aláíró kijelentette, hogy az általa képviselt hitelintézet jelenleg is létező pénzügyi intézmény, aki az ... képviseletében eljárva jogosult pénzügyi szolgáltatást nyújtani, és ő mint a fentiek szerinti képviseleti joggal rendelkező, e közjegyzői okirat elkészítésekor is jogosult e pénzügyi intézmény képviseletében az okiratba foglalni kért jognyilatkozatok megtételére”.

A szerződés 1.1. pontja szerint a hitelező kötelezettséget vállalt arra, hogy az adós részére 51.618 CHF összegű kölcsönt nyújt. Adós azt köteles visszafizetni, tudomásul véve, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 8.500.000 forintnak megfelelő devizaösszeget folyósít, mely tartalmazza a folyósítási jutalékot is. A futamidő 30 év, a kölcsön végső lejáratának legkésőbb 2040. december 27. napja volt, a törlesztőrészek száma 360, azzal, hogy a lejárat a rendelkezésre tartás utolsó hónapja időpontjától függően változhat.

A szerződés 3.6. pontja szerint adós az igénybe vett kölcsön összege után a folyósítás napját követően a futamidő alatt a bank mindenkor hatályos hirdetményében meghatározott, a bank által kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható ügyleti kamatot köteles fizetni, annak induló

mértéke 4,8%. Az éves ügyleti kamatláb a futamidő alatt negyedéves kamatperiódusonként változó. A 3.7. pont szerint az adós az igénybe vett kölcsön összege után a folyósítás időpontjától havonta a bank által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget köteles fizetni, melynek induló mértéke évi 1,9%. Adós tudomásul vette, hogy a hitelező a referencia kamatlábhoz kötött kamat módosítása kivételével a kölcsön ügyleti kamatlábát a mindenkor aktuális üzletszabályzatban foglaltak alapján meghatározott, a kamat-, díj vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetén jogosult egyoldalúan megváltoztatni, azzal, hogy a 3.8. pont tartalmazta azon ok-okozati elemek felsorolását, melyekre tekintettel a hiteldíj megváltoztatható. A 4.1. pont szerint az induló havi törlesztő részlet 288,2 CHF, mely a folyósítási limit miatt változhat. Meghatározottak a törlesztő részletek esedékességének időpontjai, az adós a futamidő alatt havi részletekben köteles a tartozását megfizetni, az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló részével együttesen, a kamat és a kezelési költség a hitelező mindenkor hatályos lakossági hitelezési üzletszabályzatában meghatározottak szerint kerül kiszámításra. Egyéb fizetendő költség az életbiztosítási szerződés, illetve a közjegyzői díj.

Az adósok a tulajdonukban álló ingatlanok felújítására, hozzáépítésének költségeire, a fennálló közüzemi díj és ingatlan átruházási illeték tartozás fedezésére vették fel a kölcsönt.

Az elsőfokú bíróság rögzítette, a felek szándéka ténylegesen az volt, hogy a perben nem álló, alperesi anyabank kerül jogviszonyba felperessel, illetve a II., III. r. alperesekkel. A kölcsönösszeget ténylegesen azfolyósította. A 2014. június 21-i nyilatkozattal az I. r. alperes megerősítette, hogy a szerződést azképviselőjében kötötte. jognyilatkozata sajátként elfogadásra került.

Az elsőfokú bíróság részletezte, a felperes elsődleges kereseti kérelmében a 2010. január 27-i kölcsönszerződés érvénytelensége megállapítását kérte, arra hivatkozva, a Hpt. 47.§-a alapján a szerződés alaki hibában szenved, csupán egy személy írta alá a szerződést együttes cégjegyzési jogosultsággal rendelkezők helyett. A Hpt. 213.§ 1. c) és e) pontjából fakadóan a szerződés ugyancsak semmis, nem tartalmazza adós oldalán költségként a ténylegesen megjelenő biztosítási díjat, a közokiratba foglalás díját. A törlesztő részletek nem meghatározottak a teljes futamidőre nézve. Hivatkozott a szerződés jóerőkölcsbe ütközésére, továbbá arra, I. r. alperesi fióktelep a szerződéskötés időpontjában jogképességgel nem rendelkezett, az általa megkötött szerződés ezért is érvénytelen, a másodlagos felperesi kereseti kérelem a szerződés egyes pontjai érvénytelenségének megállapítására irányult azok tisztességtelensége okán.

Az I. r. alperes a kereset elutasítását kérte, utalva arra, az I. r. alperes az képviselőjében kötött szerződést, az I. r. alperes nem volt szerződő fél, perbeli legitimációja nincs. Hivatkozott az 1997. évi CXXXII. törvény 24.§ (3) bekezdésére és az 1/2012. PJE döntésre. A szerződést kötő személy a két cégjegyzési jogosulttól származó szabályszerű meghatalmazás alapján járt el, a szerződés létrejött. Hivatkozott másodlagosan utólagos jóváhagyásra is. Maga az ügylet teljességbe ment, az alaki hiba orvosolt. Vitatta, hogy a szerződés fogyasztói szerződés.

A II., III. r. alperes nyilatkozatot nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság a felek által becsatolt iratok tartalma, illetve a felperes személyes meghallgatása után a 2014. október 30-án kelt 12.G.42.931/2013/13. számú ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. r. alperes részére 15 napon belül 63.500 forint perköltséget, akként rendelkezett, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 36.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság az 1997. évi CXXXII. törvény 24.§-a, és az 1/2012. PJE felhívása után

kifejtette, az alperesi fióktelep 2013. január 1. napja előtt jogképességgel nem rendelkezett, kizárólag alapítója, az nevében járhatott el. A felperesi hivatkozással ellentétben megállapítható, amennyiben az I. r. alperes a saját nevében köti a szerződést, az olyan akarati hiba, mely a szerződés létre nem jöttéhez vezet. A közjegyzői okirat vizsgálata alapján megállapítható, abban nyilvánvaló elírás történt, az első oldal 4. bekezdése arra utal, hogy az I. r. alperes egy tőle eltérő hitelintézetet képvisel, annak nevében jogosult eljárni, a szöveg ezt a hitelintézetet mégis I. r. alperesi fióktelepként nevesíti, így a szövegrész értelmezhetetlen. Az elírás ellenére a felek szándéka arra irányult, hogy I. r. alperes anyavállalatát képviselje, erre utal az utólagos jóváhagyó nyilatkozat is, s hogy a szerződés teljesedésbe ment. A kölcsönösszeg átutalásra került, illetve az adósok részéről teljesítés történt ezt követően, mindez az részvételével. Utalva a Hpt. 47.§ (1) bekezdés b) pontjára az elsőfokú bíróság kifejtette, pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettségvállalásra külföldi hitelintézet fióktelepe esetén két vezető állású személy együttesen jogosult. A Hpt. 47.§ (2) bekezdése szerint ezen együttes aláírási jog a hitelintézet igazgatósága által jóváhagyott, belső szabályzatban rögzített eljárási rend szerint együttes aláírási jogként átruházható.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 219.§, 221.§-ai ismertetése után rögzítette, alperes által a tárgyaláson felmutatott utólagos jóváhagyással igazoltan az álképviselő által kötött szerződésnek az utólagos írásbeli és a Hpt.-ben előírt alakiságok melletti jóváhagyása megtörtént, ezáltal az irányadó joggyakorlat értelmében a megállapodást az aláírás időpontjában létrejötnék kell tekinteni.

A régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) 212.§, 219.§ és 221.§-ai felhívása után az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a szerződés az aláírása időpontjában létrejött, és pedig a felperes, továbbá a II., III. r. alperesek, illetve az között. Ennek folytán a szerződésből eredő igény nem az I. r. alperessel, hanem az ...-val szemben érvényesíthető. Mivel a felperes bírósági felhívás ellenére fenntartotta téves álláspontját és új alperest nem jelölt meg, ezért az I. r. alperessel szembeni igény nem érvényesíthetősége folytán a kereset elutasítása indokolt, a nem megfelelő alperes perlése folytán a kereseti kérelem érdemben nem vizsgálendő.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78.§ és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján határozott a perköltség viseléséről.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereseti kérelmének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Előadta, az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c), d) pontját, sem alperes, sem felperes nem állította, hogy nem jött létre a szerződés, csupán a felperes szerint az semmis, alperes szerint nem. Iratellenes az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy nem jött létre a szerződés, a szerződés érvényessége volt a per tárgya. A fióktelep megjelölés szerződésben nem elírás. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Pp. 48.§-át is. Azsehol nem szerepelt a szerződésben. A felperesi érveket az elsőfokú bíróság nem osztotta volna, akkor a Pp. 157.§, illetve 130.§ (1) bekezdése alapján a per megszüntetésének lett volna helye. Utalt arra is, más esetekben az elsőfokú bíróság végzésben utasította el idézés kibocsátása nélkül a keresetet, mert az-t perelte.

Az I. r. alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. 4., illetve 7. sorszám alatt csatolt fellebbezési ellenkérelmet. 4. sorszámú kérelméhez eseti döntést csatolt, a 7. sorszámú fellebbezési ellenkérelméhez pedig a Lakossági Hitelezési Üzletszabályzatot. A felperesi kereset, a keresetmódosítás, az elsőfokú ítélet és a felperesi fellebbezés ismertetése után kifejtette, az ítélet megváltoztatása nem lehetséges, a kölcsönszerződés érvénytelenségét az elsőfokú bíróság érdemben nem vizsgálta. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a szerződés közvetlenül az-t jogosította. Az I. r. alperesnek nincs passzív legitimációja, a helyes alperest felperesnek kellett volna megjelölnie, ebben a tekintetben az elsőfokú bíróságnak hiánypótlási kötelezettsége nem volt. Egyebekben az I. r. alperes perbeli legitimációja esetén csak

hatályon kívül helyezésre kerülhetne sor. A felperes fellebbezésében olyan jogcímekre hivatkozott, melyeket a perben nem érvényesített, illetve azoktól elállt.

Az I. r. alperes a fióktelepre vonatkozó szabályok elemzése, azok változása ismertetése után rögzítette, helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az I. r. alperes az ... törvényes képviselője volt, azaz a hitelintézet és a felperes között a szerződés érvényesen létrejött. A törvényes képviseleti jogviszonyra utalás csak 2013. január 1-től volt kötelezettsége az I. r. alperesnek, annak eleget is tett, korábban ilyen kötelezettsége nem volt. Jogi képviselővel járt el a felperes, neki kellett volna a helyes alperest megjelölnie, azt nem jogszabály írja elő, és az elsőfokú bíróságnak őt külön felhívnia ebben a tekintetben nem kellett. A fellebbezési kérelmek nem teljesíthetők. Utalva a bírói gyakorlatra is, kifejtette, a le nem folytatott bizonyítás sem folytatható le a másodfokú eljárás során. Összességében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel megalapozatlan:

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást lényegileg helyesen állapította meg és helytálló jogi következtetéseket vont le, azokkal a Fővárosi Ítéltábla is egyetértett.

A fellebbezésben felhozottakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla kiemeli, az 1/2012. Polgári jogegységi határozat közzététele után lépett hatályba a 2012. évi CLI. törvény, melynek 29.§ (1) bekezdése a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseletéről szóló 1997. évi CXXXII. törvény 3.§-át 2012. október 28-tól egy további bekezdéssel egészítette ki. A törvény indokolása szerint a jogszabályváltozásra az 1/2012. PJE folytán a joggyakorlat pontosítása érdekében volt szükség. A 3.§ 1a) bekezdése értelmében a fióktelep jogképes, cégneve alatt a külföldi vállalkozás javára jogokat szerezhet és a külföldi vállalkozás terhére kötelezettségeket vállalhat, így különösen vagyont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető.

Az 1997. évi CXXXII. törvény 24.§ (3) bekezdése 2013. január 1-től hatályos szövege értelmében valamely EGT-államban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás által létesített pénzügyi fióktelep külön meghatalmazás nélkül a külföldi vállalkozás nevében, annak képviseletére irányuló tevékenységet is folytathat, ebben az esetben nem kell alkalmazni a 10.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltakat. Azt a tényt, hogy a pénzügyi fióktelep az alapító képviseletében jár el, az üzletszabályzatban, valamint a cégneve alatti eljárása során vagy tevékenysége során keletkező okiraton egyértelműen fel kell tüntetni.

A fentiek értelmében a 2010. január 27-én megkötött szerződés aláírása során az ... csak az képviseletében járhatott el. Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy bár a közjegyzői okirat megfogalmazása nem egyértelmű, de ténylegesen a „fióktelep” az „anyabank” képviseletében eljárva kötötte meg a szerződést, a kölcsönt az anyabank folyósította.

Helytálló volt az elsőfokú bíróságnak az álképviseletre, illetve a megkötött szerződés utólagos jóváhagyására vonatkozó okfejtése is. A fióktelep, mint meghatalmazott írta alá a szerződést, a szerződésből fakadó jogok és kötelezettségek teljesítése érdekében mint meghatalmazott önállóan nem perelhető. A régi Ptk. 219.§ (2) bekezdése értelmében a képviselt válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté (és perelhetővé).

A Ptk. 200.§ (2) bekezdésében szabályozott semmisség csak létrejött szerződés esetében vizsgálható, azonban a felperes kifejezett bírósági felhívás ellenére nem jelölte meg az

„anyabankot” alperesként, így a kereseti kérelem érdemi vizsgálatát az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján lényegében helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az I. r. alperes javára fellebbezési perköltség megfizetésére; a le nem rótt fellebbezési illetéket felperes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

Budapest, 2016. január 20. napján

. Gál Judit s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
tisztviselő